

**Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice,
okres Litoměřice, příspěvková organizace**

Žalhostice čp. 126, Žalhostice, PSČ 41101, IČO 72745096, datová schránka pxmkjb8

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

(dále PPŠ, dříve Minimální preventivní program)

ŠKOLNÍ ROK 2021/2022

1. Základní údaje

Název a adresa školy	Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice, okres Litoměřice, příspěvková organizace Žalhostice 126
IČO	72 745 096
Telefon	416 737 095
E-mail	podatelna@skolazalhostice.cz
Webové stránky	www.skolazalhostice.cz
Ředitelka školy	Mgr. Bc. Alena Krchňavá
Školní metodik prevence	Mgr. Bc. Adéla Voženílková
E-mail na ŠMP	vozenilkova@skolazalhostice.cz

**Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice,
okres Litoměřice, příspěvková organizace**

Žalhostice čp. 126, Žalhostice, PSČ 41101, IČO 72745096, datová schránka pxmkjb8

2. Právní východiska

- § 29 odst. 1 a § 30 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon
- § 8 a § 9, § 17 a § 18, § 30 zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, č.j.21291/2010-18
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Č.j.: 37 014/2005-25
- Pokyn MŠMT č.j 14 423/99-22 k výchově proti projevům rasismu
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví Č.j.: 10 194/2002-14
- Metodický pokyn MŠMT k řešení šikanování ve školách, č.j. 22294/2013-1
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí na období 2013-2018
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č.j. MSMT-21149/2016
- Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních, Č. j. MSMT-5217/2017-1

3. Oblasti rizikového chování ve škole

Prevence rizikového chování u žáků v působnosti naší školy představuje aktivity v následujících oblastech prevence:

- Drogy (základní informace o drogách)
- Doprava (rizikové chování v dopravě)
- Poruchy příjmu potravy (nevhodné jídelní a stravovací zvyklosti, diety, obezita)
- Alkohol (informace o nevhodnosti pití alkoholu)
- Šikana, kyberšikana (znaky šikanování, řešení zejména počáteční šikany)
- Vandalismus (poškození školního majetku nebo majetku žáků)
- Záškoláctví (sledování absence žáků)

Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice, okres Litoměřice, příspěvková organizace

Žalhostice čp. 126, Žalhostice, PSČ 41101, IČO 72745096, datová schránka pxmkjb8

- Tabák (informování o závislosti na tabáku)
- Násilí (agresivní chování dětí)
- Krádeže (drobné krádeže vyskytující se ve škole)
- Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
- Netolismus (nelátková závislost - telefon, počítač)
- Rizikové sexuální chování

4. Cíl preventivního programu

Preventivní program klade důraz na udržení stávající kvality školy, komunikaci, kooperaci a zdravý životní styl. Program je určen pro žáky a pedagogické pracovníky školy a ve svém důsledku má vést k udržení pozitivního klimatu školy s minimem kázeňských problémů žáků ve škole i mimo školu.

Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti žáků vůči sociálně patologickým jevům.

Důležitý je i individuální přístup k jednotlivým žákům. Je nutné analyzovat jedince, konkrétní sociální situaci dítěte. Zvýšenou pozornost věnujeme žákům s vývojovými poruchami učení a chování a pomáháme jim k jejich kompenzaci, protože tuto skupinu chápeme jako velmi ohroženou. Nabízíme volnočasové aktivity, kde se mohou uplatnit všichni žáci. Důraz je položen na informovanosti žáků ve vyučovacích hodinách a rodičů při třídních schůzkách nebo individuálních setkáních. Vzhledem k velikosti naší školy jsme schopni každý nastalý konflikt či problém řešit téměř okamžitě. Rozhovory ve složení žák/yně, třídní učitel/ka, školní metodička prevence a ředitelka školy jsou nadstandardní avšak samozřejmě součástí naší práce vedoucí k udržení zdravého klimatu školy. Ve vyučovacích hodinách vytváříme zdravé, přátelské prostředí, které vede k minimalizaci výchovných problémů.

Dílčí cíle

Dílčí cíle PPŠ vyplývají z dlouhodobých, střednědobých a krátkodobých cílů Školní preventivní strategie:

1. cíl: Zvýšit ochotu žáků chodit do školy (po dvou letech distanční výuky), předcházet tzv. skrytému záškoláctví.

**Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice,
okres Litoměřice, příspěvková organizace**

Žalhostice čp. 126, Žalhostice, PSČ 41101, IČO 72745096, datová schránka pxmkjb8

- Vytvářet a udržovat zdravé klima třídy a školy.
- 2. cíl: Zlepšit sociální kompetence žáků, předcházet šikaně.
 - Účast na socializačních hrách a besedách o šikaně.
- 3. cíl: Rozšířit povědomí žáků o zabezpečení informací o sobě na internetu. Pochopení pojmu "digitální stopa".
- 4. cíl: Vést žáky k pomoci při odhalování kyberšikany. Naučit žáky chápat, co je kyberšikana a jak se jí bránit.
 - Reálná hrozba kyberšikany z důvodů čím dál častějšího pohybu žáků na sociálních sítích.

5. Zhodnocení prevence rizikového chování ve školním roce 2020/2021

Školní vzdělávací program	Vzdělání - slušnost - tolerance
Prvouka	Tolerance a spolupráce, tolerance k odlišnostem spolužáků, lidí v okolí, snášenlivost. Odlišnosti mezi lidmi, rasová diskriminace. Vyhledání pomoci v případě ohrožení. Kontakt s cizím člověkem a reakce na sliby cizího člověka. Chování při nabízení nebezpečných látek staršími spolužáky. Bezpečnost při pohybu v přírodě. Bezpečnost při pohybu na veřejných prostranstvích.
Tělesná výchova	Nebezpečí dopingu při tělesných aktivitách, energetických nápojů a nápojů obsahujících kofein. Negativní vliv alkoholu a dalších omamných a návykových látek.

**Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice,
okres Litoměřice, příspěvková organizace**

Žalhostice čp. 126, Žalhostice, PSČ 41101, IČO 72745096, datová schránka pxmkjb8

	Prevence šikany.
Přírodověda	Ochrana zdraví: alkohol, kouření, další omamné látky. Ochrana člověka za mimořádných situací: návykové látky ohrožující zdraví a život, formulace odmítnutí nabídnuté návykové látky.
Občanská výchova	Člověk a právo: opatření a zákony související s podáváním alkoholických nápojů dětem a mladistvým a vztahující se k nákupu, držení a výrobě drog; prevence trestné činnosti. Rozpočet rodiny, obce – finanční gramotnost, potřeby a vlastnictví. Aktivní odpočinek a naplnění volného času. Sociální skupiny, komunikace, člověk a kultura – psychická onemocnění, víra a náboženství, slušnost pro každý den – pravidla, tolerance k menšinám. Ochrana obyvatel za mimořádných událostí, lidská práva.
Přírodopis	Stavba těla a funkce jednotlivých orgánů člověka. Poškození lidského organismu: vlivy kouření, drog, přepínání, stresu, zneužívání léků na lidský organismus.
Výchova ke zdraví	Osobní bezpečí: způsoby chování v krizových situacích – šikanování, deviantní osoby.

**Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice,
okres Litoměřice, příspěvková organizace**

Žalhostice čp. 126, Žalhostice, PSČ 41101, IČO 72745096, datová schránka pxmkjb8

	Prevence zneužívání návykových látek: alkoholismus, kouření, propagace tabákových výrobků a alkoholu formou reklamy a modelové situace zaměřené na nácvik způsobu odmítání. Komunikace, duševní a tělesné zdraví, řešení problémů a krizové situace, osobní bezpečí, zneužívání návykových látek, sexuální výchova.
Chemie	Chemie ve společnosti: drogy. Deriváty uhlovodíků: alkohol.
Cizí jazyky	Vazba na některá témata zeměpisu, dějepisu, občanské výchovy. Dotknout se závažných celosvětových problémů (nebezpečí drog, rasová, národnostní a názorová nesnášenlivost apod.).
Dějepis	Prevence šikany - ostrakizace (v rámci probírané látky - antické Řecko - střepeinový soud). Rasismus, antisemitismus, xenofobie, extremismus. Právní základy státu, právní řád České republiky, totalitní režimy.
Informatika	Kyberšikana, počítačová a síťová bezpečnost, zásady ochrany soukromí.
Zeměpis	Vztahy mezi náboženstvími. Nelegální pěstírny drog: Jižní Amerika, Mexiko, Laos, Afghánistán.

**Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice,
okres Litoměřice, příspěvková organizace**

Žalhostice čp. 126, Žalhostice, PSČ 41101, IČO 72745096, datová schránka pxmkjb8

	Migrace v Evropě – způsoby řešení konfliktů, mezilidské vztahy. Rasismus, antisemitismus – lidská práva. Problémy migrantů z cizích zemí.
Organizace prevence	
Preventivní program	Vypracován a aktualizován metodikem prevence dle nových metodických materiálů MŠMT především: - Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č.j. MSMT-21149/2016- Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních, Č. j. MSMT-5217/2017-1- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027
Využití volného času žáků	Rozmanitá nabídka kroužků (v době, kdy to umožnila epidemiologická situace a nařízení MŠMT a MZ ČR). Maximální využitelnost kapacity ŠD.

**Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice,
okres Litoměřice, příspěvková organizace**

Žalhostice čp. 126, Žalhostice, PSČ 41101, IČO 72745096, datová schránka pxmkjb8

Průběžné sledování podmínek a situace ve škole z hlediska rizik výskytu rizikového chování	Snaha všech pedagogických pracovníků včas řešit drobnější přestupky (slovní napadání spolužáků, schovávání věcí, poštuchování,...), které by mohly vést k rizikovému chování. Ve třídách, na chodbách i jiných prostorách školy zajištěné dozory pedagogů, možnost okamžitého řešení problému. Možnost využití schránky pro případné dotazy či podněty k řešení ze strany rodičů i žáků.
Uplatňování forem a metod umožňujících včasné zachycení ohrožených dětí	Zaměřili jsme se především na zintenzivnění spolupráce mezi školou a rodiči. Dbáme na včasnou informovanost rodičů, společně se snažíme řešit výchovné problémy.
Vybavení školy odbornými a metodickými materiály a dalšími pomůckami	Časopisy: Prevence, Psychologie, Rodina a škola, Integrace a inkluze. Odborná literatura.
Školní řád	Obsahuje zákaz nošení, držení, distribuci a zneužívání návykových látek v areálu školy a odpovídající sankce. Zákaz používání mobilních telefonů během pobytu ve škole s cílem zvýšené nutnosti sociální interakce mezi žáky a omezení možností vzniku kyberšikany.
Akce školy pro žáky k prevenci sociálně patologických jevů	Vzhledem k dlouhému uzavření škol z nařízení MŠMT nebylo možné realizovat žádné preventivní akce jiných institucí. Sama škola zvládla realizovat program

**Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice,
okres Litoměřice, příspěvková organizace**

Žalhostice čp. 126, Žalhostice, PSČ 41101, IČO 72745096, datová schránka pxmkjb8

	“Digitální stopa” a dále působit na žáky rozhovory a sociálními hrami v rámci vyučování.
Programy primární prevence pro žáky	Vzhledem k dlouhému uzavření škol z nařízení MŠMT a následným přísným podmínkám pro vstup cizích osob do budov škol nebylo možné realizovat žádné preventivní akce jiných institucí.
Vzdělávání pedagogů	Každý pedagog absolvoval školení v oblasti osobnostně sociálního rozvoje.
Výskyt rizikového chování	Počet
Špatné vztahy mezi žáky (počet případů, nikoliv počet žáků)	4
Vyloučení určitých jedinců z kolektivu, ostrakizace (počet případů, nikoliv počet žáků)	3
Případy opakovaného záměrného psychického i fyzického ubližování (počet případů, nikoliv počet žáků)	0
Případy využití elektronických prostředků (např. mobilní telefon, sociální sítě) k opakovanému záměrnému psychickému ubližování (počet případů, nikoliv počet žáků)	1
Projevy rasismu a xenofobie (počet případů, nikoliv počet žáků)	0
Slovní či fyzické útoky na pracovníky školy (výskyt u počtu žáků)	0
Záškoláctví (výskyt u počtu žáků)	2
Podezření na skryté záškoláctví (záškoláctví s vědomím rodičů) (výskyt u počtu žáků)	2

**Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice,
okres Litoměřice, příspěvková organizace**

Žalhostice čp. 126, Žalhostice, PSČ 41101, IČO 72745096, datová schránka pxmkjb8

Rizikové chování ve sportu, rizikové pohybové aktivity, extrémní sporty atd. (výskyt u počtu žáků)	0
Rizikové chování v dopravě (výskyt u počtu žáků)	0
Rizikové sexuální chování a nevhodné projevy sexuality (výskyt u počtu žáků)	1
Poruchy příjmu potravy (výskyt u počtu žáků)	1
Sebepoškozování a autoagrese (výskyt u počtu žáků)	0
Kriminální chování - přestupky, provinění, trestné činy (výskyt u počtu žáků)	0
Zanedbávání, zneužívání či týrání dítěte (výskyt u počtu žáků)	0
Užívání* tabáku (výskyt u počtu žáků) <i>*Pod termín „užívání“ zahrnujeme užití opakované i jednorázové, experimentování s látkou atd.</i>	1
Užívání* konopných látek (např. marihuana, hašiš) (výskyt u počtu žáků)	0
Užívání* alkoholu (výskyt u počtu žáků)	0
Užívání* dalších návykových látek (např. extáze, pervitin atd.) (výskyt u počtu žáků)	0
Závislostní chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.) (výskyt u počtu žáků)	0

6. Spolupráce s rodiči

Aktivní formy spolupráce s rodiči - kvalitní práce třídních učitelů směrem k rodičům, školní akce určené pro rodiče s dětmi, funkčnost poradenského systému školy (ŠMP, výchovný poradce, vedení školy), poradenství – zprostředkování odborníků poskytujících terapii.

**Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice,
okres Litoměřice, příspěvková organizace**

Žalhostice čp. 126, Žalhostice, PSČ 41101, IČO 72745096, datová schránka pxmkjb8

Pasivní formy spolupráce s rodiči - písemná sdělení rodičům, webové stránky školy, školní nástěnky.

7. Vzdělávání pedagogů

Pedagogové se účastní školení dle aktuální nabídky nebo formou samostudia (využívání odborné literatury). Problematika prevence je zařazována na pořad jednání pedagogické rady.

Pedagogičtí pracovníci mají možnost nahlédnout do Metodických doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j. 21 291/2010-28, kde jsou návodným způsobem popsána jednotlivá témata:

01 Návykové látky

02 Rizikové chování v dopravě

03 Poruchy příjmu potravin

04 Alkohol

05 Syndrom CAN

06 Školní šikanování

07 Kybešikana

08 Homofobie

09 Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus

10 Vandalismus

11 Záškoláctví

12 Krádeže

13 Tabák

**Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice,
okres Litoměřice, příspěvková organizace**

Žalhostice čp. 126, Žalhostice, PSČ 41101, IČO 72745096, datová schránka pxmkjb8

- 14 Krizové situace spojené s násilím
- 15 Netolismus
- 16 Sebeпоškozování
- 17 Nová náboženská hnutí
- 18 Rizikové sexuální chování
- 19 Příslušnost k subkulturám
- 20 Domácí násilí
- 21 Hazardní hry
- 22 Poruchy autistického spektra (PAS)

8. Metody práce

a) Aktivity pro pedagogické pracovníky

Všichni učitelé jsou seznámeni s obsahem PPŠ. Vzájemné předávání informací probíhá především na poradách (jednou za týden) a v rámci pedagogických rad, dále dle potřeby individuálně.

b) Aktivity pro žáky

V rámci výuky jsou a budou i nadále kromě tradičních metod práce využívány další metody, které se osvědčily. Výchova bude probíhat mezipředmětově.

Např.:

- společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti
- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty (například formou komunitního kruhu)
- rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“

Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice, okres Litoměřice, příspěvková organizace

Žalhostice čp. 126, Žalhostice, PSČ 41101, IČO 72745096, datová schránka pxmkjb8

- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- prevence experimentování s alkoholem a cigaretami
- základy etické a právní výchovy
- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení
- všestranný rozvoj osobnosti žáka
- důraz na spolupráci s rodiči
- nabídka volnočasových aktivit

Preventivní aktivity - viz Plán činnosti.

c) Aktivity zaměřené na rodičovskou veřejnost

- informační servis pro rodiče (seznámení se školním řádem, třídní schůzky, možnost konzultací s ŠMP, třídními učiteli atd.)
- aktivní formy spolupráce s rodiči (kvalitní práce třídních učitelů směrem k rodičům, školní akce určené pro rodiče s dětmi, funkčnost poradenského systému školy (ŠMP, výchovný poradce, vedení školy), poradenství – zprostředkování odborníků poskytujících terapii)
- pasivní formy spolupráce s rodiči (písemná sdělení rodičům, distribuce informačních materiálů)

9. Plán činnosti

Plán činnosti na rok 2021/2022 vyplývá z dílčích cílů PPŠ a reaguje na aktuální nabídku. Plán je koncipován jako pracovní materiál a je možné ho v průběhu roku pozměňovat podle aktuálního stavu (např. kvůli vyhlášení distanční výuky apod.).

- Digitální stopa
 - realizuje ŠMP
 - počítačová hra
 - prevence kyberšikany, bezpečný pohyb na internetu
 - 5. - 6. třída po 2 vyučovacích hodinách
- Rizika sociálních sítí
 - poskytovatel programu: Dům dětí a mládeže Rozmarýn Litoměřice
 - přednáška, prezentace informací, interaktivní skupinová diskuse
 - prevence kyberšikany, prevence závislostního chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.)

**Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice,
okres Litoměřice, příspěvková organizace**

Žalhostice čp. 126, Žalhostice, PSČ 41101, IČO 72745096, datová schránka pxmkjb8

- 5. - 9. třída po 1 vyučovací hodině
- Hry s psychologickým obsahem
 - poskytovatel programu: Audendo
 - celodenní seminář
 - pedagogičtí pracovníci
- Intervence ve školní třídě
 - poskytovatel programu: Audendo
 - celodenní seminář
 - školní metodik prevence

10. Seznam příloh

- Příloha 1: Kontakty
- Příloha 2: Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních
- Příloha 3: Návykové látky
- Příloha 4: Rizikové chování v dopravě
- Příloha 5: Poruchy příjmu potravy
- Příloha 6: Alkohol
- Příloha 7: Syndrom CAN
- Příloha 8: Školní šikana
- Příloha 9: Kyberšikana
- Příloha 10: Homofobie
- Příloha 11: Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
- Příloha 12: Vandalismus
- Příloha 13: Záškoláctví
- Příloha 14: Krádeže
- Příloha 15: Tabák
- Příloha 16: Krizové situace spojené s násilím
- Příloha 17: Netolismus
- Příloha 18: Sebepoškozování
- Příloha 19: Nová náboženská hnutí
- Příloha 20: Rizikové sexuální chování

**Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice,
okres Litoměřice, příspěvková organizace**

Žalhostice čp. 126, Žalhostice, PSČ 41101, IČO 72745096, datová schránka pxmkjb8

- Příloha 21: Příslušnost k subkulturám
- Příloha 22: Domácí násilí
- Příloha 23: Hazardní hraní
- Příloha 24: Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních za účelem zajištění bezpečnosti a ochrany jejich zdraví. Nastavení systémové metodické podpory a práce s rodinou a školou či školským zařízením.

V Žalhosticích dne 1. září 2021

Mgr. Bc. Adéla Voženílková
Školní metodik prevence

Mgr. Bc. Alena Krchňavá
Ředitelka školy